

Valors i conductes

LLUÍS FOIX / Periodista

AVUI, 29 d'octubre del 2009

Es pot exercitar la política com a professió de moltes maneres. N'hi ha dues que són clares i potser les més freqüents: o es viu per a la política o es viu de la política. Dit altrament, hi ha qui pensa i actua com si la política fos només poder i altres que pensem que també és pedagogia i, sobretot, servei.

La corrupció política existia a la Grècia de Sòcrates, a la Roma de Ciceró, a l'Espanya imperial i a l'Anglaterra victoriana. Parlo de la corrupció en els sistemes lliures i transparents, ja que a les dictadures i autocràcies el mateix sistema és corrupte per definició.

No ens hem de sorprendre, per tant, que a Catalunya hi hagi corrupció de grans o petites magnituds. La corrupció política no és un patrimoni de la dreta, dels nacionalistes, de l'esquerra o de qualsevol persona o grup que tingui una dimensió pública.

En els sotracos dels dos últims dies que afecten persones, partits, institucions i ajuntaments, podem caure en el parany de posar tota mena de corrupció en el mateix sac per deduir que la societat està empastifada i que la ferum és tan forta que l'ambient és irrespirable.

Penso que és un moment de saber diferenciar, de situar cada cas en el seu lloc, de distingir entre la corrupció que ha perpetrat una persona, un

partit, un ajuntament o qui sigui, i tractar la qüestió adequadament, d'acord amb la garantia dels criteris jurídics establerts per les lleis.

El que està passant aquests dies a València, Madrid i Barcelona no són signes socials malaltissos sinó la vitalitat d'un sistema que té capacitat correctora. El pensador Isaiah Berlin cregué durant un temps que Hegel havia aconseguit curar la ferida que Maquiavel havia causat a la política europea en demostrar que la moralitat personal i la política son irreconciliables.

La corrupció latent a les societats lliures ens demostra que no sempre és així. Però si la política no s'inspira en la moralitat sinó a arbitrar els interessos contraposats de la gent, això no vol dir que la política hagi de ser immoral i menys encara amoral. Crec en la moralitat de les accions públiques que afecten els altres. Sempre s'haurà de retornar a Antígona quan invoca les lleis no escrites dels déus per protestar contra les iniquitats dels homes, encara que, en el seu cas, fos el seu pare.

Com més corrupció, més transparència, més llibertat per poder assenyalar els que en nom d'una idea, d'un partit, d'un ajuntament o d'un govern han actuat en benefici propi i en contra dels interessos dels altres. No sóc partidari, perquè va en contra de la condició humana, de fer cau i net, de posar el comptador a zero, de construir una societat perfecta en què tothom ho fa tot bé.

Penso que el més prudent i més eficaç és afrontar la realitat amb totes les seves complexitats posant tothom davant de les seves responsabilitats. Potser s'ha parlat massa de valors i s'ha oblidat el que és més important, que són les conductes. Hem d'acostumar-nos a retre

comptes dels actes públics i de les seves conseqüències lesives per al bé comú i els altres. Que ningú es posi nerviós. Ens en sortirem i al final serem més lliures i més forts.